

ת"פ 53811/03/16 - מדינת ישראל, לשכת התביעות, רחובות נגד ג ל

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 53811-03-16 מדינת ישראל נ' ל
תיק חיצוני: 570413/2014

בפני
המאשימה
נגד
הנאשם

כבוד השופטת אפרת פינק
מדינת ישראל לשכת התביעות, רחובות

ג ל ע"י ב"כ עו"ד איתי רוזין מטעם הסניגוריה הציבורית

החלטה

לפניי בקשתו של הנאשם לביטול כתב האישום בשל אי קיום שימוע.

מבוא

1. נגד הנאשם הוגש כתב האישום המייחס לו עבירות כדלקמן: היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; החזקת אגרופן או סכין שלא למטרה כשרה, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין; הפרעה לסדר הציבורי במצב של שכרות, לפי סעיף 193(ב) לחוק העונשין.
2. לפי המיוחס, הנאשם ביצע את העבירות בעקבות ויכוח עם אביו החורג שכלל אלימות הדדית.
3. בא כוח הנאשם טען טענה מקדמית, כי כתב האישום מייחס לנאשם עבירה מסוג פשע, אולם התביעה הפרה את חובתה לערוך לנאשם שימוע, לפי סעיף 60א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.
4. לטענת בא כוח הנאשם, התביעה אמנם שלחה לנאשם מכתב יידוע מיום 2.2.16 לרחוב, אשדוד. אולם, הנאשם אינו מתגורר בכתובת זו כבר למעלה מעשור, והכתובת העדכנית נמצאת בכל המסמכים הרלוונטיים, לרבות חקירותיו של הנאשם וחקירותיו של המתלונן, שהוא אביו החורג של הנאשם. עוד טען, כי מכתב היידוע הכולל זימון לשימוע נשלח ביום 7.2.16 וביום 23.2.16 הוחזר דבר הדואר לשולח ולא נמסר.
5. עוד טען, כי הנסיבות מלמדות שהתביעה ידעה שמכתב היידוע לא הגיעו למענו, ולפיכך לא ניתן היה להסתפק במשלוח הדואר הפורמאלי לנאשם. גם אין לפרש את הוראות החוק באופן הפוטר את התביעה לבדוק את כתובתו של נאשם, במקרה שבו היא מודעת לכך שדואר חזר ללא המצאתו.
6. מכאן טען בא כוח הנאשם, כי התביעה לא עמדה בנטל ליידע את הנאשם בדבר זכותו לשימוע ולא זימנה אותו לשימוע, וממילא גם לא נערך שימוע. לטענתו, לו היה נערך שימוע, התביעה כלל לא

היתה מגישה כתב אישום.

7. לטענתו, גם אין מקום להחיל את דוקטרינת הבטלות היחסית במקרה הנדון, וזאת משום שהאינטרס הציבורי אינו מצדיק המשך שמיעת התיק; המתלוננים בתיק הם אמו של הנאשם ואביו החורג; המתלונן אף שלח מכתב בו הוא מבקש לבטל את התלונה; המתלונן נחקר באזהרה בחשד לתקיפת הנאשם, הודה בתקיפתו, אולם לא הוגש נגדו כתב אישום.
8. לאור האמור עתר בא כוח הנאשם לביטול כתב האישום, על מנת לאפשר שימוע בנפש חפצה, לרבות שמיעת המתלוננים, דהיינו אביו החורג ואמו של הנאשם.
9. באת כוח התביעה טענה שלא נפל פגם בנסיבות העניין. לטענתה, התביעה שלחה לנאשם מכתב יידוע ביום 2.2.16 ולפי הוראות החוק המכתב נשלח לכתובתו הרשומה של הנאשם, והתביעה לא ידעה באותה העת, כי הנאשם מתגורר בכתובת אחרת. מכאן, כי התביעה קיימה את חובותיה לפי הוראות החוק, ויראו במשלוח הדואר הרשום משום המצאה גם בהיעדר אישור מסירה.
10. עוד טענה באת כוח התביעה, כי אין בטענות הנאשם כדי להצדיק ביטולו של כתב האישום, ומכל מקום יש להחיל על הבקשה את דוקטרינת "הבטלות היחסית", ולקחת בחשבון כי הנאשם לא פירט באיזה אופן נפגעו זכויותיו. לפיכך, הסעד הראוי במקרה דנן הוא לקיים שימוע בדיעבד, כאשר התביעה נכונה לשמוע את טענותיו של הנאשם בנפש חפצה.

דין

המסגרת הנורמטיבית

11. לפי סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי:
- "(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך."
- (ב) ...
- (ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.
- (ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב) בבקשה מנומקת להימנע מהגשת כתב האישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית ...".
12. הזכות לעריכת שימוע עוגנה בסעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי. המדובר בזכות מהותית, אשר נועדה לאפשר לנאשם החשוד בעבירת פשע לשטוח טענותיו בפני רשויות התביעה, קודם להגשת כתב האישום. זכות השימוע מגנה על זכויותיהם של חשודים והיא עשויה לייעל את מלאכת התביעה. ככל שיהא בידי חשוד לשכנע את התביעה שאין להעמידו לדין, תיחסך ממנו הפגיעה המלווה לניהול הליך פלילי, ויחסכו משאבי התביעה והשיפוט (ע"פ 1053/13 הייכל נ' מדינת ישראל (23.6.13); בג"צ 4175/06 הרב ראובן אלבז נ' היועץ המשפטי לממשלה ((6.6.06)).

13. לפי סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי, על התביעה לאפשר לנאשם להשמיע טענותיו ועליה להודיע לנאשם על זכותו לשימוע, בשלב שבו התביעה טרם גיבשה החלטה סופית להגיש נגדו כתב אישום. השימוע הוא מראש וזה הכלל. אין דין העלאת טענותיו של חשוד בפני התביעה קודם להגשת כתב האישום, כדין העלאת טענותיו של נאשם לאחר הגשת כתב האישום. אך טבעי ומובן כי יש בהחלטה על הגשת כתב אישום כדי להשליך על נכונותה של התביעה להקשיב לטענותיו של הנאשם בנפש חפצה, שהרי ההחלטה על הגשת כתב האישום כבר התקבלה.
14. מהו הסעד הראוי בגין הפרת חובת הידוע וזכות השימוע לפי סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי?
15. בית המשפט העליון קבע כי יש להבחין בין הפגם בהליך ובין תוצאות הפגם. החלת דוקטרינת הבטלות היחסית בנוגע לפגם משפטי בפעולת הרשות, תעשה תמיד על רקע נסיבותיו הפרטניות של המקרה (ענין **הייכל**). על ההחלטה בדבר הסעד הראוי לקחת בחשבון את נסיבות המקרה, ובכלל זה: התנהגות הצדדים; הפגיעה שתיגרם להם או לאינטרס הציבורי; האפשרות לתיקון וריפוי הפגם; השלב שבו מועלית הטענה; פגיעה בהגנת הנאשם למול הפגיעה שתיגרם לתביעה ולאינטרס הציבורי (ראו למשל: תפ"ח (ת"א) 1138/05 **מדינת ישראל נ' ארד** (8.2.07); תפ"ח (ת"א) 1199/05 **מדינת ישראל נ' פולנסקי** (3.1.07); ת"פ (רח'א) 37079-07-13 **מדינת ישראל נ' ליטוב** (17.1.15)).

האם נפל פגם המצדיק ביטול כתב האישום במקרה דנן?

16. האם נפל פגם בהתנהלות התביעה? ואם כן, מה תוצאותיו?
17. לפי סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי, היה על התביעה לשלוח לחשוד הודעה לפי הכתובת "**הידועה לה**".
18. התביעה שלחה לנאשם, בהיותו חשוד, הודעה על זימונו לשימוע. את ההודעה שלחה התביעה לכתובת הרשומה במשרד הפנים. משילוב בין הוראות סעיף 2 לחוק עדכון כתובת, התשס"ה - 2005, סעיף 3 לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה - 1965, עולה כי חלה חובה על כל תושב לעדכן את כתובתו במרשם האוכלוסין וחזקה היא כי הכתובת המעודכנת בו היא הכתובת הנכונה (רע"א 5255/11 **עיריית הרצליה נ' כרם** (11.6.13)). לא היתה מחלוקת בתיק, כי הנאשם לא עדכן את כתובתו הרשומה, וכי לא התגורר בכתובת הרשומה.
19. עם זאת, סעיף 60א הנזכר מדגיש את החובה לשלוח את ההודעה לכתובת הידועה לתביעה. בנסיבות רגילות, יכולה התביעה לצאת מתוך נקודת הנחה כי הכתובת הידועה לה היא הכתובת הרשומה במשרד הפנים, ואין עליה לחקור ולדרוש בדבר. עם זאת, במקרה דנן יכולה היתה לדעת כי הכתובת הרשומה אינה הכתובת העדכנית, וזאת הן מתוך חקירותיו של הנאשם והן מתוך חקירותיו של המתלונן, ששניהם ציינו כתובת של הנאשם השונה מזו הרשומה במרשם. מכאן, כי הכתובת שהיתה בידיעת התביעה היא כתובת אחרת מזו הרשומה במשרד הפנים.
20. יתר על כן, גם אם התביעה יצאה מתוך הנחה, בתחילה, כי הכתובת הרשומה היא הכתובת הידועה, משחזר דבר הדואר, הופרכה הנחה זו. אין זה המקרה שבו יכולה התביעה לעשות שימוש בחזקה

הקבועה בסעיף 60א(ג) לחוק סדר הדין הפלילי, שלפיה נשלחה הודעה בדואר רשום רואים אותה כאילו נמסרה, גם ללא אישור מסירה. דבר הדואר חזר למשרדי התביעה לפני הגשת כתב האישום, ומכאן כי הופרכה החזקה שלפיה הדואר נמסר לחשוד, משמע לנאשם.

21. לאור כל האמור, נפל פגם בהתנהלות התביעה ובעקבות הפגם, ההודעה בדבר זימון לשימוע, לא הגיעה לנאשם, וממילא הנאשם גם לא ביקש כי יערך לו שימוע, בהתאם לזכות המסורה לו בדין. בנסיבות אלו, ברי כי נפגעו זכויותיו של הנאשם.

22. במסגרת דוקטרינת הבטלות היחסית, בהחלטה על הסעד הראוי יש לקחת בחשבון לא רק את הפגיעה בזכויות הנאשם, אלא את מכלול נסיבותיו של המקרה, לרבות האינטרס הציבורי הרלוונטי.

23. בהחלטה אם יש מקום לבטל את כתב האישום לקחתי בחשבון את מכלול הנסיבות: נפל פגם בכך שההודעה בדבר זימון לשימוע נשלחה לכתובת הרשומה של הנאשם, ולמרות שהתביעה יכולה היתה לדעת כי אינו מתגורר בכתובת זו. אולם, התביעה לא התעלמה מחובתה לפי חוק, ונראה כי הפגם נולד מתוך חוסר תשומת לב; לנאשם טענות של ממש לעניין העמדתו לדין, ובפרט בדבר נקיטה באכיפה בררנית, ולעניין בקשת המתלוננים לזנוח את תלונתם. כאן המקום להדגיש, כי כתב האישום עצמו מייחס לנאשם ולאביו אלימות הדדית, ולא הובהר, בשלב זה, מדוע לא הוגש כתב אישום נגד האב שהוא המתלונן כאן; לכך יש להוסיף, כי התיק נמצא בתחילת שמיעתו וטרם נקבע דיון לשמיעת הוכחות.

24. לפיכך, ותוך איזון בין מכלול הנסיבות שפורטו, הגעתי למסקנה, כי הסעד הראוי הוא של שימוע בדיעבד. סעד זה יאפשר לנאשם להשמיע טענותיו בפני התביעה, ואף להציג את עמדת המתלוננים, ככל שיהיו מעוניינים בכך, ובמסגרת החוקית המתאימה. עם זאת, לא יהיה בכך כדי להוביל לדחיות נוספות בבירור הטענות. האירוע המיוחס לנאשם הוא מיום 28.12.14, משמע לפני כשנתיים, ויש גם אינטרס ציבורי שלא להוביל לדחיות נוספות בשמיעת התיק, ככל שהדבר ידרש בסופו של דבר.

סוף דבר

25. באיזון בין האינטרסים הגעתי למסקנה, כי על התביעה לערוך לנאשם שימוע בדיעבד. שימוע זה יתקיים בלב פתוח ובנפש חפצה, תוך שייבחנו מכלול הנסיבות שפורטו למעלה בהחלטתי בדבר מתן זכות שימוע. כן ייבחנו טענות בא כוח הנאשם ואף תישקל שמיעת עמדת המתלוננים.

26. לאור האמור, ידחה דיון התזכורת ליום 8.3.17 בשעה 08:30. עד למועד זה תסיים התביעה עריכת השימוע, ותודיע לבית המשפט את מסקנותיה.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים וכן תודיע טלפונית על ביטול הדיון. בא כוח הנאשם יגיש הודעה תוך 7 ימים שלפיה הנאשם מודע למועד הנדחה ובכוונתו להתייצב.

ניתנה היום, ג' שבט תשע"ז, 30 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.

